

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

UOHSX0037OF1

Číslo jednací:
ÚOHS-D509/2010/OS-15135/2010/850/ADr

Vyřizuje/linka/fax:
Mgr. Drbal/283/114

V Brně dne:
8. 10. 2010

Vážený pane,

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „Úřad“) obdržel dne 24. 9. 2010 Vaši žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, jejímž předmětem je poskytnutí odborného posudku zpracovaného JUDr. Stanislavem Kadečkou, Ph.D. k problematice aplikace § 64 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků po účinnosti novely zákona o ochraně hospodářské soutěže, tedy od 1. 9. 2009.

Na základě Vaší žádosti Vám požadované údaje Úřad poskytuje a zasílá Vám tak kopii uvedeného Odborného právního stanoviska JUDr. Stanislava Kadečky, Ph.D.

Závěrem podotýkáme, že stanovisko vyjadřuje názory autora, se kterými se Úřad nemusí ztotožňovat. Rovněž poukazujeme na otázky spojené s ochranou autorského práva.

Zůstávám s pozdravem

V. Z. Drbal

Mgr. Igor Pospíšil
ředitel Odboru kartelů

Úřad pro ochranu
hospodářské soutěže
třída Kpt. Jaroše 7
604 55 Brno 5

v zastoupení
Mgr. Aleš Drbal
zástupce ředitele Odboru kartelů

Obdrží:

JUDr. Jiří Kindl, M.Jur., Ph.D., advokát
Weil, Gotshal & Manges s.r.o.
Křižovnické nám. 193/2
110 00 Praha 1

Přílohy:

1. Kopie Odborného právního stanoviska JUDr. Stanislava Kadečky, Ph.D.

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
KATEDRA SPRÁVNÍ VĚDY A SPRÁVNÍHO PRÁVA

ODBORNÉ PRÁVNÍ STANOVISKO

Objednatel:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, se sídlem Brno, třída Kpt. Jaroše 7, PSČ 604 55
[objednatel je ústředním orgánem státní správy (pro podporu a ochranu hospodářské soutěže proti jejímu nedovolenému omezení) ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění předpisů pozdějších, a § 1 odst. 1 zákona č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ve znění předpisů pozdějších]

Zpracovatel:

JUDr. Stanislav Kadečka, Ph.D. *[autor je odborným asistentem a zástupcem vedoucí katedry správní vědy a správního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, advokátem a lektorem akreditovaného vzdělávání úředníků územních samosprávných celků, místopředsdou pracovní komise (pro veřejné právo I – komise pro správní právo č. 1) Legislativní rady vlády České republiky a členem rozkladové komise ministra spravedlnosti, rozkladové komise (pro oblast hospodářské soutěže) předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a rozkladové komise bankovní rady České národní banky, členem legislativní komise Předsednictva Svazu měst a obcí České republiky a členem neformální konzultační skupiny právníků prezidenta republiky]*

Předmět posudku:

Na základě nezávislé právní analýzy podat odborné právní (výkladové) stanovisko k pravomoci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže činit úkony správce daně po novele zákona o ochraně hospodářské soutěže provedené zákonem č. 155/2009 Sb. (s důrazem na zodpovězení 2 objednatelům výslovně položené otázky).

Na základě písemné žádosti o poskytnutí odborného právního (výkladového) stanoviska ze dne 7. dubna 2010, a v rámci Smlouvy o dílo č. 229720/010/10 ze dne 3. května 2010, předkládám na následujících stranách své

odborné právní stanovisko

k následujícím otázkám:

- 1) Je Úřad pro ochranu hospodářské soutěže po 1. září 2009 oprávněn činit úkony správce daně ve vztahu k pokutám uloženým a vybraným podle zákona o ochraně hospodářské soutěže před tímto datem?
- 2) Je Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zejména oprávněn vracet pokuty, které vybral před 1. zářím 2009?

Při zpracování tohoto stanoviska jsem vycházel z platného práva České republiky a Evropské unie, mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, relevantní odborné literatury a judikatury, poznatků vědy ústavního práva, vědy správního práva a vědy finančního práva, z mých odborných znalostí a z mého právního přesvědčení, přičemž při zpracování stanoviska jsem měl k dispozici následující podklady předané mi objednatelem:

1. zadání stanoviska ze dne 7. dubna 2010
2. stanovisko Ministerstva financí, odbor Daňová a celní politika, č.j. 25/99 991/2009-252, ze dne 8. ledna 2010,
3. dopis náměstka ministra financí Mgr. Petera Chrenka, č.j. 25/15 587/2010-253, z února 2010,
4. sjednocující stanovisko Ministerstva financí, č.j. 05/17 303/2010-253, ze dne 9. března 2010,
5. dopis náměstka ministra financí Mgr. Petera Chrenka, č.j. 05/32968/2010-252, ze dne 19. dubna 2010,
6. rozsudek Krajského soudu v Brně, č.j. 62 Ca 45/2008-56, ze dne 25. září 2009.

I.

Obecná právní východiska

Po právní stránce se mi předmětná záležitost jeví býti zejména problematikou sporných kompetencí k vracení (neoprávněně) vybraných pokut a jejich příslušenství po zániku kompetence Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k vybírání a vymáhání pokut, jež je obohacena o některé finančněprávní aspekty spojené s výkladem zákona o správě daní a poplatků.

Právní regulaci předmětné záležitosti tak představují především

- ústavní pořádek České republiky (především Ústava České republiky¹ a Listina základních práv a svobod²),
- zákon o správě daní a poplatků³ (dále též jako „ZSDP“),
- zákon o ochraně hospodářské soutěže⁴ (dále též jako „ZOHS“),
- zákon o Celní správě České republiky⁵ (dále též jako „zákon o Celní správě“)
- správní řád⁶
- soudní řád správní⁷.

II.

Relevantní ustanovení právních předpisů

Podle ustanovení čl. 1, čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky *Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana. Česká republika dodržuje závazky, které pro ni vyplývají z mezinárodního práva. Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.*

Podle ustanovení čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod *státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.*

Dále pak dle ustanovení § 2 správního řádu *správní orgán postupuje v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu... Správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena. Správní orgán šetří práva nabytá v dobré víře, jakož i oprávněné zájmy osob, jichž se činnost správního orgánu v jednotlivém případě dotýká, a může zasahovat do těchto práv jen za podmínek stanovených zákonem a v nezbytném rozsahu. Správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného*

¹ Ústavní zákon ČNR č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky*, ve znění pozdějších předpisů.

² Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení *Listiny základních práv a svobod* jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

³ Zákon č. 337/1992 Sb., o *správě daní a poplatků*, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Zákon č. 143/2001 Sb., o *ochraně hospodářské soutěže a změně některých zákonů*, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Zákon č. 185/2004 Sb., o *Celní správě České republiky*, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Zákon č. 500/2004 Sb., *správní řád*, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Zákon č. 150/2002 Sb., *soudní řád správní*, ve znění pozdějších předpisů.

případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.⁸

Podle ustanovení § 133 odst. 4 správního řádu *pokud se žádný správní orgán nepovažuje za příslušný k provedení řízení, může ten, kdo by byl jeho účastníkem, nebo správní orgán podat žalobu k soudu.*

Podle ustanovení § 22 odst. 6 ZOHS (ve znění účinném do 31. srpna 2009) *při vybírání a vymáhání pokut postupuje Úřad podle zvláštního právního předpisu. Výnos z pokut je příjmem státního rozpočtu. S účinností od 1. září 2009 toto ani žádné obdobné ustanovení není součástí právního řádu České republiky.⁹*

Podle ustanovení čl. II zákona č. 155/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů *řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 143/2001 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.*

Podle ustanovení § 1 odst. 1, odst. 4 ZSDP (ve znění účinném od 31. října 2007) *tento zákon upravuje správu daní, poplatků, odvodů, záloh na tyto příjmy a odvodů za porušení rozpočtové kázně (dále jen "daně"), které jsou příjmem a) státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo rezervních fondů organizačních složek státu (dále jen "státní rozpočet"), ... Je-li rozhodnutím vydaným orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku nebo jiným orgánem, právnickou nebo fyzickou osobou, pokud vykonávají zákonem nebo na základě zákona svěřenou působnost v oblasti veřejné správy (dále jen "správní orgán"), soudem nebo jiným státním orgánem podle tohoto nebo jiného zákona, uložena platební povinnost do státního rozpočtu, územních rozpočtů nebo fondů, nebo vznikla-li povinnost tohoto plnění přímo ze zákona bez vydání rozhodnutí (dále jen "platební povinnost"), postupuje se při jejím placení, které zahrnuje evidování a vybrání, popřípadě vymáhání, podle části šesté tohoto zákona jako při placení daní, s výjimkou ustanovení § 63, § 67 až 69, § 71 a 72, a s tím, že ustanovení ostatních částí tohoto zákona se použijí, pokud jsou k uplatnění části šesté nezbytná; to platí za podmínky, že zákon, podle kterého byla platební povinnost uložena, nestanoví jinak. Správní orgán, soud nebo jiný státní orgán, věcně příslušný ke správě placení platební povinnosti, je považován za správce daně.*

Podle ustanovení § 64 odst. 1, odst. 4 ZSDP (ve znění účinném od 31. října 2007) *částka plateb převyšující splatnou daň včetně příslušenství daně je daňovým přeplatkem. Zavínil-li vznik přeplatku správce daně, vrátí přeplatek bez žádosti do patnácti dnů, a vrátil-li jej po stanovené lhůtě, je*

⁸ K tomu v podrobnostech viz zejm. Vedral, J.: Správní řád. Komentář. 1. vydání. Praha : BOVA POLYGON, 2006, s. 45 a násl.; Jemelka, J. – Pondělíčková, K. – Bohadlo, D.: Správní řád. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 9 a násl.; Kadečka, S. a kol.: Správní řád. Meritum. 1. vydání. Praha : ASPI, 2006, s. 48 a násl.

⁹ Viz ustanovení čl. I bod 36. – 37. zákona č. 155/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů.

povinen zaplatit daňovému dlužníkovi úrok z přeplatku ve vyšší repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o čtrnáct procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí. Je-li vrácen přeplatek na žádost po lhůtě stanovené v odstavci 4 nebo nebyla-li dodržena zákonná lhůta pro vrácení u vratitelného přeplatku, který se podle daňového zákona vrací bez žádosti, aniž by zde při vzniku přeplatku bylo zavinění správce daně, náleží daňovému dlužníkovi úrok z přeplatku ve vyšší repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí. Úrok náleží v těchto případech ode dne následujícího po dni uplynutí zákonné lhůty pro jeho vrácení. Vznikl-li přeplatek zaviněním správce daně, běh zákonné lhůty počne dnem následujícím po původní lhůtě splatnosti daně a s účinností od počátku běhu této lhůty se tento přeplatek použije podle odstavců 2 a 3; pokud došlo ke vzniku přeplatku až po dni původní splatnosti daně, běh zákonné lhůty počne dnem následujícím po dni úhrady daně, v jejímž důsledku došlo ke vzniku přeplatku. Pokud by skutečná přiznaná škoda způsobená daňovému dlužníkovi nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem správce daně, byla vyšší než úrok přiznaný podle tohoto ustanovení, přiznaný úrok se na úhradu skutečné škody započítává. Úrok se nepřizná, činí-li méně než 50 Kč.

Podle ustanovení § 2 písm. a), písm. d) zákona o Celní správě se pro účely tohoto zákona rozumí celnictvím plnění úkolů celními orgány podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů, včetně plnění úkolů při správě daní a poplatků (dále jen „daně“) podle zvláštních právních předpisů a při správě cel..., placením peněžitých plnění vybírání a vymáhání peněžitých plnění, která vznikla bez vydání správního aktu ze zákona, nebo která byla uložena jinými správními úřady v řízení podle správního řádu, a která jsou příjmem státního rozpočtu, státních fondů nebo rozpočtů územních samosprávných celků.

Podle ustanovení § 5 odst. 4 písm. m) zákona o Celní správě celní úřad zajišťuje placení peněžitých plnění podle § 2 písm. d), nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.

Podle ustanovení § 97 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního soud rozhoduje kladný nebo záporný kompetenční spor, jehož stranami jsou ústřední správní úřady navzájem.

III.

Reflexe relevantních právních norem v odborné literatuře a judikatuře

V aktuální odborné literatuře a judikatuře se lze setkat (toliko) s následujícími relevantními stanovisky.

- K ustanovení čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a ustanovení čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod:

Prof. JUDr. Vladimír Sládeček, DrSc., doc. JUDr. Vladimír Mikule, JUDr. Jindřiška Sylllová, CSc.: Uplatňování státní moci v případech (stanovených zákonem) znamená, že kupř. správní úřad může rozhodovat pouze ve věcech, ve kterých mu zákon stanoví pravomoc, působnost i

(procesní) příslušnost. Pokud jde o způsoby výkonu státní moci, rozumí se tím, že orgán státu může postupovat jenom tak, jak to předepisuje zákon, tj. v souladu s příslušným procesním řádem stanoveným zákonem (OSŘ, SŘS, TrŘ, SpŘ 2004).¹⁰

Prof. JUDr. Václav Pavlíček: Státní moc lze uplatňovat jen při splnění několika podmínek. Především ji lze uplatňovat tehdy, když to stanoví zákon. Každý státní orgán má zákonem vymezenou pravomoc a nesmí z ní vykročit. Státní orgán může jen to, co je mu zákonem dovoleno.¹¹

Ústavní soud (nález Pl. ÚS 14/96; č. 3/1997 Sb.): Dle čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Splnění postulátu uvedeného v první části citovaného ustanovení je vymezeno požadavkem, aby se tak dělo jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. V požadavku uvedeném v druhé části je pak zabudována nejen garance proti zneužití státní moci, ale také nutnost zákonného podkladu pro její uskutečňování.

Ústavní soud (nález I. ÚS 229/98; č. 138/1998 Sb. n. u. ÚS, sv. 12): Princip „co není výslovně zákonem zakázáno, je povoleno“, se totiž vztahuje toliko na osoby soukromého práva... pro osoby veřejnoprávní, uplatňující státní moc, naopak platí princip, že mohou činit pouze to, co zákon stanoví (...). V daném případě se při vyměření místního poplatku o vztah soukromoprávní nejednalo, takže nebyla rozhodující ta skutečnost, že žádný právní předpis výslovně započtení těchto pohledávek nezakazuje, nýbrž právě naopak bylo rozhodující, že zákon takové započtení nezná.

- K ustanovení § 22 odst. 6 ZOHS:

JUDr. Jindřiška Munková, Mgr. Jiří Kindl, M. Jur.: Toto ustanovení rozšiřuje dodatkem k § 20 působnost Úřadu o vybírání a vymáhání uložených pokut. Pro vybírání a vymáhání pokut platí zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění předpisů pozdějších. Týmž předpisem se také řídí vrácení zaplacených pokut, jestliže bylo rozhodnutí o nich zrušeno na základě úspěšné správní žaloby. Jako u jiných pokut ukládaných a vybíraných ve správním řízení jsou i tyto pokuty příjmem státního rozpočtu.¹²

- K ustanovení § 1 odst. 4 ZSDP, ustanovení § 2 písm. d) a ustanovení § 5 odst. 4 písm. m) zákona o Celní správě:

JUDr. Jaroslav Kobík: Ustanovení § 106 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád stanoví, že exekučním správním orgánem, který na žádost správního orgánu nebo osoby oprávněné z exekučního titulu provádí exekuci na peněžité plnění, je obecný správce daně místně příslušný

¹⁰ Sládeček, V. – Mikule, V. – Syllová, J. Ústava České republiky. 1. vydání. Praha : C.H. Beck, 2007, s. 15 - 34

¹¹ Pavlíček, V. a kol.: Ústava a ústavní řád České republiky, 2. díl. 2. vydání, Praha : Linde, 2002, s. 47 - 48.

¹² Munková, J. – Kindl, J.: Zákon o ochraně hospodářské soutěže (EKZ). 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2007, s. 245.

podle zvláštního zákona. Zároveň je v § 1 odst. 4 ZSDP uvedeno, že správní orgán, věcně příslušný ke správě placení platební povinnosti, je považován za správce daně. Zmocnění k vybrání a vymáhání sankčních plateb v dělené správě bylo novelou zákona o územních finančních orgánech finančním úřadům zrušeno a podle zákona o Celní správě České republiky v ustanovení § 2 písm. d) a v § 5 odst. 4 písm. m), přešla kompetence k vybrání a vymáhání platebních povinností v případech, kdy tuto platební povinnost ukládá orgán veřejné správy nepověřený současně jejím vybráním, na celní úřady.¹³

- K ustanovení § 64 odst. 1, odst. 6 ZSDP:

JUDr. Jaroslav Kobík: Toto ustanovení upravuje přiznání sankčního úroku správce daně ve prospěch daňového dlužníka. Poněkud matoucí je v této souvislosti pojem „zavinění správce daně“, neboť ten, jelikož nemá právní subjektivitu, nemůže nic zavinit, i když může pochybit. Nejvyšší správní soud, pokud jde o podmínku „zavinění“ správcem daně judikoval, že k zavinění dochází vždy, jestliže je platební výměr, kterým byla uložena daňovým dlužníkem nesplněná daňová povinnost, zrušen nebo změněn ve prospěch daňového subjektu (v řízení, odvolacím, v řízení o mimořádných opravných prostředcích či soudní cestou). Pro vrácení přeplatku zaviněného správcem daně stanoví ZSDP lhůtu 15 dnů, počítáno nikoliv od data jeho zjištění, ale ode dne následujícího po dni úhrady daně, v jejímž důsledku došlo ke vzniku přeplatku. ZSDP v ust. 64 procesní postup pro přiznání nároku na úrok a pro jeho zaplacení správcem daně neupravuje, úrok se tedy přizná i bez žádosti daňového dlužníka.

Nejvyšší správní soud (rozsudek, č.j. 7 Afs 140/2005-55, ze dne 31. července 2007): Zákonnou podmínkou vzniku nároku na úrok z přeplatku je tedy podle doslovné dikce citovaného ustanovení zavinění vzniku přeplatku správcem daně. V daňovém řádu použitý termín „zavinění u správce daně“ však nelze vykládat toliko za použití jazykového výkladu ve smyslu občanskoprávním nebo trestněprávním, jak to dovozuje stěžovatel, tedy ve formě úmyslu nebo nedbalosti, či dokonce výslovně uváděného „zavinění úplného“, tedy pojmu, který právní terminologie nezná. Je tomu tak proto, že zákonodárcem použitá formulace podmínky pro vznik hmotněprávního nároku daňového dlužníka na úrok z přeplatku, jako „zavinění vzniku přeplatku správcem daně“, je nepřesná. Je tak vyloučeno, aby správce daně z hlediska občanskoprávního nebo trestněprávního pojetí něco zavinil, neboť toto zavinění lze přičítat toliko fyzické, popřípadě právnické osobě. Termín zavinění v kontextu ustanovení § 64 odst. 6 d. ř. je proto třeba vyložit jako pochybení správce daně. Jedním z možných způsobů vzniku přeplatku na dani tak, jako tomu bylo v předmětné věci, je i ten, že daňový dlužník uhradí splatnou daň vyčíslenou vykonatelným rozhodnutím správce daně (dodatečným platebním výměrem) do státního rozpočtu a toto vykonatelné rozhodnutí bude později zcela zrušeno nebo změněno ve prospěch daňového dlužníka. V tomto případě nelze dospět k jinému právnímu závěru než tomu, že vznik tohoto přeplatku zapříčinil, resp. za použití terminologie daňového řádu zavinil, právě správce daně.

¹³ Kobík, J.: Správa daní a poplatků s komentářem. 6. aktualizované vydání. Olomouc : ANAG, 2008, s. 22.

Krajský soud v Hradci Králové (rozsudek, č.j. Cn 280/2004, ze dne 31. května 2005): Mimo jiné ZSDP umožňuje správci daně vymáhat splatnou daň ještě před nabytím právní moci rozhodnutí, kterým je daň vyměřena nebo doměřena, když podanému odvolání obecně nepřiznává odkladný účinek (§ 48 odst. 12 ZSDP). Pokud však je poté rozhodnutí o odvolání soudem pro nezákonnost nebo pro vady řízení zrušeno a následně rozhodnutím odvolacího orgánu vyměřená nebo doměřená daň změněna ve prospěch daňového subjektu, nelze než uzavřít, že daň byla stanovena nesprávně, a tedy zaviněním správce daně. Pokud byla takto vyměřená nebo doměřená část daně uhrazena, vznikl přeplatek zaviněním správce daně. Za této situace totiž byly po určitou dobu ve státním rozpočtu finanční prostředky daňového subjektu, které s ohledem na konečné rozhodnutí odvolacího orgánu zaplacený být neměly. Přeplatek je tedy vrácen daňovému subjektu s úrokem, kterého by on mohl dosáhnout, kdyby měl tyto prostředky sám k dispozici, a které by se mu při uložení o příslušné úroky zhodnotily. Bezesporu pak zaplacení úroku z přeplatku správcem daně nelze považovat za sankci vůči němu, ale jde o vrácení uhrazených finančních prostředků včetně příslušného zúročení po dobu uložení na účtu peněžního ústavu ve prospěch státního rozpočtu, a to bez ohledu na to, zda a kde uloženy byly.

Nejvyšší správní soud (rozsudek, č.j. 2 Afs 61/2005-75, ze dne 4. května 2006): Určujícím okamžikem pro úročení neoprávněně vymožené částky podle § 73 odst. 10 zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, není vydání exekučního příkazu, kterým se znemožňuje nakládat s vymáhanou peněžní částkou, nýbrž teprve odepsání této částky z příslušného bankovního účtu.

- K ustanovení § 133 odst. 4 správního řádu:

JUDr. Josef Vedral, Ph.D.: Žalobu je v tomto řízení oprávněn podat správní orgán, který v záporném kompetenčním sporu popírá svou pravomoc o věci vést řízení a rozhodovat a tvrdí, že tato pravomoc náleží jinému správnímu orgánu, který svou pravomoc popřel. Vzhledem k tomu, že se ustanovení správního řádu o sporech o věcnou příslušnost vztahují jen na rozhodování kompetenčních sporů v oblasti státní správy, rozumí se „správním orgánem“ podle § 133 odst. 4 pouze ústřední správní úřad, nikoliv jakýkoliv správní orgán.¹⁴

- K ustanovení § 97 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního:

JUDr. Josef Vedral, Ph.D.: Podle § 99 písm. a) soudního řádu správního je žaloba nepřípustná, nejde-li o kompetenční spor. Co se rozumí kompetenčními spory, definuje § 97 odst. 3 a 4 soudního řádu správního. Z nich vyplývá, že musí jít o spor v konkrétní věci, která je předmětem správního řízení, prostřednictvím ustanovení o kompetenčních sporech podle soudního řádu správního (ani podle správního řádu) proto nelze řešit např. spory o výklad

¹⁴ Vedral, J.: Správní řád. Komentář. 1. vydání. Praha : BOVA POLYGON, 2006, s. 726.

nejednoznačných ustanovení zákonů v případě, že se v takové sporné věci nevede správní řízení, v takovém případě nejde o kompetenční spor.¹⁵

Nejvyšší správní soud (usnesení, č.j. Komp 1/2004-70, ze dne 23. července 2007): Ústředními správními úřady ve smyslu ustanovení § 97 odst. 1 písm. c) s. ř. s. jsou jen ty ústřední orgány státní správy České republiky, které jsou buď zákonem ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, nebo zvláštním zákonem jako ústřední správní úřad nebo ústřední orgán státní správy výslovně označeny.

Nejvyšší správní soud (usnesení, sp. zn. Komp 1/2003, ze dne 25. května 2003): Kompetenční spor ve smyslu § 97 odst. 1 písm. c) s.ř.s. může pojmově vzniknout jen mezi ústředními správními úřady.

IV. Právní závěry

(odpověď na objednatelům konkrétně položené interpretační otázky)

Vycházejí ze shora uvedeného konstatují následující právní závěry:

1. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže po 1. září 2009 není oprávněn činit úkony správce daně ve vztahu k pokutám uloženým a vybraným podle ZOHS před tímto datem.

V souladu se shora uvedeným mne k tomuto právnímu závěru vedou především následující právní argumenty:

- Veškerá činnost veřejné správy, včetně výběru a vymáhání platebních povinností, podléhá základnímu principu zákonnosti (legality), obsaženému ve výše uvedených ustanoveních čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle nichž lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Zásada legality představuje univerzální zásadu ovládající výkon veřejné správy, čehož odrazem je mimo jiné i ustanovení § 177 odst. 1 správního řádu. Za zásadní lze v této souvislosti označit i.a. závěry učiněné Vrchním soudem v Praze v rozsudku, sp. zn. 7 A 506/93: „Zásada zákonnosti znamená, že nejenom rozhodnutí samotné, ale i celý průběh řízení musí být v souladu se zákony a jinými obecně závaznými předpisy, a to jak předpisy hmotněprávními, tak předpisy procesními.“ Zásada zákonnosti tedy nesleduje pouze soulad postupu správních orgánů s předpisy procesními, nýbrž také s předpisy hmotněprávními a kompetenčními (otázka pravomoci a působnosti orgánů).¹⁶

¹⁵ Vedral, J.: Správní řád. Komentář. 1. vydání. Praha : BOVA POLYGON, 2006, s. 726.

¹⁶ Skulová, S. a kol.: Správní právo procesní. 1. vydání. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008, s. 59.

- Z výše uvedeného vyplývá, že má-li být jakákoli činnost správního orgánu v souladu s principem legality, pak tato jeho činnost musí být nejen v souladu s hmotněprávními a procesními předpisy, ale musí být rovněž prováděna orgánem nadaným pravomocí a působností v dané oblasti. Lze proto označit za zásadní otázku, zda má Úřad pro ochranu hospodářské soutěže po 1. září 2009, tedy po novelizaci ZOHS zákonem č. 155/2009 Sb., kompetenci (tj. má-li zákonem založenu působnost) k vracení úroku, respektive přesněji k výběru, vymáhání a vracení platebních povinností včetně jejich příslušenství, ve smyslu ustanovení § 1 odst. 4 ve spojení s ustanovením § 64 ZSDP.
- Působnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je obecně založena zákonem č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to konkrétně v ustanovení § 2, kde se stanoví, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vytváří podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže, vykonává dohled při zadávání veřejných zakázek a vykonává i další působnosti stanovené zvláštními zákony. Nicméně působnost k ukládání, ale také k následnému výběru, vymáhání či případně vracení pokut (včetně příslušenství) za porušení pravidel hospodářské soutěže byla Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže založena konkrétně ustanovením § 22 ZOHS ve znění účinném k 31. srpnu 2009. Výnos pokut vybraných (vymozených) Úřadem představoval příjmem státního rozpočtu.
- Až do 1. září 2009 tak byla, plně v souladu s principem legality, založena zmíněným ustanovením ZOHS působnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže nejenom k ukládání pokut soutěžitelům, ale rovněž i k jejich následnému výběru (či vymáhání), a tedy logicky i k jejich vracení pro případ, že by se rozhodnutí o uložení platební povinnosti ukázalo nezákonným. Při výběru a vymáhání pokut (platebních povinností) postupoval Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v souladu s ustanovením § 22 odst. 6 ZOHS podle ZSDP, a tedy v řízení vystupoval v pozici správce daně.¹⁷
- K zásadní změně popsaného mechanismu, kdy Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ukládal a současně také vybíral (resp. vymáhal) jím uložené pokuty, došlo od 1. září 2009, spolu s účinností novely ZOHS č. 155/2009 Sb. Důsledkem předmětné novelizace ZOHS je skutečnost, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže může i nadále ukládat pokuty za porušení zákona, avšak již není oprávněn jím uložené pokuty vybírat či vymáhat. Kompetence k výběru a vymáhání pokut totiž s účinností zmíněné novely ZOHS přešla na příslušné orgány celní správy, jejichž působnost v dané oblasti (tj. při výběru či vymáhání platební povinností) zakládá zákon o Celní správě České republiky, konkrétně pak výše citované ustanovení § 5 odst. 4 písm. m) ve spojení s ustanovením § 2 písm. d). Na základě zákona č. 155/2009 Sb., kterým se s účinností k 1. září 2009 měnil ZOHS, tak byl založen institut tzv. dělené správy, kdy jeden orgán (v daném případě Úřad pro

¹⁷ Shodně se k problematice možnosti aplikovat ZSDP Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže na proces vracení pokut vyjadřuje i odborná literatura, když zpracovatel odkazuje zejména na výše citovaný komentář k předmětnému ustanovení § 22 odst. 6 ZOHS in: *Munková, J. – Kínzl, J.: Zákon o ochraně hospodářské soutěže (EKZ), 1. vydání, Praha 2007, s. 245.*

ochranu hospodářské soutěže) je oprávněn k uložení pokuty, avšak k jejímu výběru (resp. vymožení) je kompetentní orgán jiný (v daném případě příslušný celní úřad).

- Nicméně z hlediska určení okamžiku, kdy dochází k přechodu kompetencí k výběru či vymáhání pokut uložených Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže na celní orgány, je nutno věnovat pozornost i tzv. intertemporálním ustanovením řešícím střet staré a nové právní úpravy. V předmětném případě má zpracovatel na mysli ustanovení čl. II zákona č. 155/2009 Sb., kde se uvádí, že řízení zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle ZOHS ve znění účinném k 31. srpnu 2009. Jestliže tedy Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zahájil příslušné řízení před 1. zářím 2009, pak jej musí dokončit podle právní úpravy před novelizací ZOHS. Z objednatelům položených otázek však vyplývá, že si je této skutečnosti dobře vědom, přičemž jeho dotazy směřují k vyjasnění otázky, zda Úřad pro ochranu hospodářské soutěže může (má) vystupovat jako správce daně i po 1. září 2009 v případech, kdy bylo určité řízení v minulosti již pravomocně ukončeno, přičemž následně došlo ve správním soudnictví ke zrušení rozhodnutí o uložení pokuty, a tedy se takto vybraná platební povinnost stala přeplatkem ve smyslu ustanovení § 64 ZSDP. S ohledem na tuto skutečnost lze proto konstatovat, že citované přechodné ustanovení novely ZOHS provedené zákonem č. 155/2009 Sb. na tyto případy nedopadá, neboť se jedná o situace, ve kterých příslušné individuální správní akty nabyly právní moci, čímž se správní řízení končí, a tedy je nutno v případě nového řízení (po zrušení rozhodnutí ve správním soudnictví) postupovat podle ustanovení ZOHS ve znění účinném po 1. září 2009. Bylo-li tedy pravomocné rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže zrušeno soudem ve správním soudnictví po 1. září 2009, provede se řízení podle „nové“ právní úpravy, a nikoli podle ZOHS ve znění před novelizací zákonem č. 155/2009 Sb.¹⁸ Na této skutečnosti nemění ničeho ani skutečnost, že správní akty ukládající subjektu určitou povinnost se ruší s účinky *ex tunc* a nikoli *ex nunc*, neboť ve věci bude vedeno nové řízení (když předchozí řízení bylo ve smyslu výše zmíněného přechodného ustanovení skončeno), a tedy je nutno postupovat podle novelizovaného znění ZOHS.
- V řešení otázky přechodu kompetencí, a to včetně výkladu intertemporálních ustanovení, se tak zpracovatel posudku plně ztotožňuje se závěry Ministerstva financí učiněnými ve sjednocujícím stanovisku ze dne 9. března 2010. Nicméně v interpretaci důsledků zmíněného přechodu působnosti k výběru pokut uložených Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže se již zpracovatel s právními názory Ministerstva financí neztotožňuje, a to z následujících důvodů.
- Ministerstvo financí ve svém sjednocujícím stanovisku konstatuje, že „V souladu s díkí § 64 ZSDP je pak kompetentní k vrácení daňového přeplatku ten správce daně, u něhož přeplatek vznikl.“

¹⁸ Shodně s k výkladu intertemporálních ustanovení v obdobné otázce vyslovil i *Poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu* – viz Závěr č. 43 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 6. 11. 2006. Výklad ustanovení § 179 odst. 1 a 2 správního řádu.

Na základě uvedené interpretace ustanovení § 64 ZSDP pak Ministerstvo financí dochází k obecnému závěru, že „byla-li uložena rozhodnutím správního orgánu vydaným před účinností právní úpravy svěřující kompetenci k jejímu výběru a vymáhání celnímu orgánu, a byla-li také před zmínou právní úpravy zmíněným orgánem vybrána, respektive vymožena – v případě pozdějšího uložení platby (již po převodu kompetence k výběru a vymáhání platby na celní orgán) nicméně stále platí, že přeplatek vznikl správnímu orgánu, který platbu uložil a poté vybral a vymohl; tento orgán je také kompetentní k jeho vrácení, přičemž v této záležitosti bude opět vystupovat jako správce daně ve smyslu ZSDP bez ohledu na to, že jinak již výběr a vymáhání plateb podle ZSDP neprovádí.“

- Ministerstvo financí však, podle názoru zpracovatele, opomíjí zcela zásadní fakt, a tedy, že ustanovení § 64 ZSDP nelze považovat za kompetenční ustanovení, které by jakýmkoli způsobem zakládalo oprávnění Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k výběru či vymáhání, respektive vrácení pokut uložených Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Jedná se v tomto směru pouze o procesní ustanovení ZSDP, kterým se stanoví postup správce daně při vrácení přeplatku, nikoli o ustanovení, z něž by bylo možno interpretací dovozovat oprávnění Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže vracet pokuty jím vybrané před 1. zářím 2009. Závěr Ministerstva financí o kompetenci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k vrácení pokut (včetně jejich příslušenství) neoprávněně vybraných na základě jeho zavinění tak jednoznačně nemá oporu ani v ZSDP ani v ZOHS.
- Novelizací ZOHS k 1. září 2009 totiž došlo v souvislosti s přechodem kompetencí (jak bylo výše popsáno) k procesnímu nástupnictví celních úřadů na místo Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže pro případ, bylo-li rozhodnutí o uložení pokuty ve správním soudnictví zrušeno. Jestliže tedy samo Ministerstvo financí uzavírá, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže již od 1. září 2009 nemá kompetenci k výběru či vymáhání (a tedy i k vrácení) jím uložených pokut, přičemž intertemporální ustanovení zákona č. 155/2009 Sb. o dokončení řízení zahájených před nabytím účinnosti tohoto zákona není možno v daném případě užít, pak nelze dovodit z pouhé dikce ustanovení § 64 ZSDP oprávnění Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v takovémto řízení nadále vystupovat. Z uvedeného tak rovněž vyplývá, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže od 1. září 2009 nemá postavení správce daně ve vztahu k jím uloženým a vybraným pokutám ve smyslu ustanovení § 1 odst. 4 ZSDP.
- Navíc, užili-li bychom na danou situaci argument ad absurdum, pak se nelze ubránit otázce, kdo by byl oprávněn k vrácení pokuty (a úroků) v případě, došlo-li by eventuálně ke zrušení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Ze závěrů Ministerstva financí přitom vyplývá, že by to byl i nadále již zrušený Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, neboť to byl přeci on, kdo před svým zrušením nezákonným rozhodnutím zapříčinil, že byla pokuta vybrána. Takovýto závěr jistě nelze akceptovat.
- Zpracovatel stanoviska v této souvislosti odkazuje i na obdobnou situaci, jež nastala při rušení okresních úřadů k 1. lednu 2003 a s tím spojeným přechodem kompetencí na jednotlivé orgány státní správy zákonem č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů. Spolu se zrušením okresních

úřadů a s přechodem jejich kompetencí řešily soudy opakovaně problematiku aktivní i pasivní legitimace a procesního nástupnictví v již zahájených sporech, ve kterých okresní úřady vystupovaly, ať již na straně žalované či na straně žalobce, přičemž v rozsudku sp. zn. 33 Odo 976/2006 dospěl Nejvyšší soud k závěru, že „došlo-li v době od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2002 k získání bezdůvodného obohacení přijetím plnění některým ze způsobů uvedených v § 451 odst. 2 a § 454 ObčZ na účet okresního úřadu, je obohaceným subjektem stát, nikoli obec.“¹⁹ Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí dovedl, že došlo-li předtím, než byl okresní úřad zrušen k přijetí platby, jež se následně ukázalo jako neoprávněné, pak je povinen vydat takto vzniklé obohacení na místo zaniklého (nepříslušného) okresního úřadu stát, resp. Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, jakožto orgán příslušný k jeho vydání na základě ustanovení bodu 14 čl. CXVII části stosedmnácté zákona č. 320/2002 Sb. Analogicky lze tedy konstatovat, že přešla-li k 1. září 2009 příslušnost k výběru či vymáhání pokut na celní orgány (aniž by tato situace byla s výše zmíněnou výjimkou podrobněji upravena intertemporálními ustanoveními), pak – byť by se následně ukázalo, že tato platební povinnost byla vybrána či vymožena neoprávněně – je nadále k řízení ve věci příslušný celní orgán, neboť na něj tato kompetence přešla a je tedy procesním nástupcem Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, přičemž pouze celní orgán může ve věci vystupovat jako správce daně podle ustanovení § 1 odst. 4 ZSDP. Odlišný výklad, kdy bychom připustili, že je Úřad pro ochranu hospodářské soutěže i po 1. září 2009 kompetentní k vrácení pokut (včetně příslušenství), na něž se hledí jako na přeplatky ve smyslu ustanovení § 64 ZSDP (a že je tedy nadále i v postavení správce daně), by totiž zcela popíral princip legality veřejné správy. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nadále nemá ve věci vrácení pokut a jejich příslušenství, na rozdíl od celních úřadů, zákonem založenu kompetenci, a tedy by jeho další účast v řízení ve věci byla v rozporu s uvedenými ústavními kautelami.

- Zpracovatel se proto s ohledem na uvedené neshoduje s názorem Ministerstva financí, že daňový subjekt se může s žádostí o vrácení pokuty obrátit pouze na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, neboť celní orgány jako správci daně v předmětném případě nikdy nevystupovaly. Ministerstvo tak zcela pomíjí svůj současně činěný závěr o přechodu kompetencí k výběru pokut na celní úřady. Jestliže totiž k přechodu kompetencí k 1. září 2009 došlo, což je mezi správními orgány nesporné, pak celní úřady vstupují bez dalšího do probíhajícího řízení či se stávají subjekty nového řízení v pozici správce daně na místo Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, který svou působnost pozbyl, přičemž jakékoli další argumenty Ministerstva financí se z tohoto důvodu jeví jako irelevantní.

¹⁹ Otázku procesního nástupnictví v soudním řízení po zaniklých okresních úřadech řešil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku čj. 4 As 57/2005-64 ze dne 25. srpna 2006, či v rozsudku čj. 1 Afs 127/2004 - 62, ze dne 21. září 2006, viz www.nssoud.cz.

2. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže není oprávněn vracet pokuty, které vybral před 1. zářím 2009.

V souladu se shora uvedeným mne k tomuto právnímu závěru vedou především následující právní argumenty:

- Jak bylo v předchozím textu opakovaně konstatováno, přešla od 1. září 2009 kompetence k výběru či vymáhání (a tedy i případnému vrácení) pokut z Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže na celní orgány. Jestliže tedy Úřad pozbyl svou kompetenci, pak nadále nemá zákonný podklad, aby v řízení o vrácení pokuty vystupoval ve smyslu ustanovení § 1 odst. 4 ZSDP jakožto správce daně, a aby tak činil kroky předpokládané ustanovením § 64 ZSDP. Z tohoto důvodu (a pro stručnost stanoviska s odkazem na výše uvedené) zpracovatel uzavírá, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže není po 1. září 2009 oprávněn vracet pokuty jím vybrané či vymožené.
- Vzhledem ke skutečnosti, že se zpracovatel, jak popsal pod bodem 1 tohoto článku, neztotožňuje s výkladem ustanovení § 64 ZSDP provedeným Ministerstvem financí, jež z pouhé dikce uvedeného ustanovení dovozuje kompetenci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k vrácení jím zaviněných přeplatků (vybraných Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže před 1. zářím 2009), přičemž zpracovatel naopak zastává stanovisko o nepřislusnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k dalšímu řízení ve věci vrácení pokut včetně jejich příslušenství, navrhuje zpracovatel postoupit žádost účastníka řízení ve smyslu ustanovení § 12 správního řádu věcně a místně příslušnému celnímu orgánu.²⁰
- Nicméně vzhledem k doposud probíhající korespondenci mezi Úřadem a Generálním ředitelstvím cel a s ohledem na předložená stanoviska Ministerstva financí k předmětné problematice, lze s vysokou mírou pravděpodobnosti předpokládat, že věc bude postupem podle § 12 správního řádu vrácena zpět Úřadu, neboť ani celní úřad se nebude cítit být příslušným k vrácení pokuty, resp. jejího příslušenství, a to s odůvodněním, že její neoprávněný výběr ve smyslu ustanovení § 64 ZSDP nezavinil, a tedy není kompetentní k jejímu vrácení. V takovém případě, kdy se žádný správní orgán nebude považovat za příslušný k provedení řízení, by vznikl tzv. negativní kompetenční spor ve smyslu ustanovení § 133 odst. 4 správního řádu, přičemž může ten, kdo by byl účastníkem řízení ve věci, nebo správní orgán podat žalobu u Nejvyššího správního soudu podle ustanovení § 97 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního.
- Dojde-li, jak zpracovatel předpokládá, ke vzniku negativního kompetenčního sporu popsaným způsobem, pak bude Úřad moci, jakožto ústřední správní úřad ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., zákon České národní rady o zřízení

²⁰ Správní orgán postupuje podání, k jehož vyřízení není věcně nebo místně příslušný, formou usnesení, které se pouze poznamenává do spisu, což znamená, že se takové usnesení neoznamuje podle ustanovení § 72 správního řádu, ale účastníci řízení se o něm pouze vhodným způsobem vyzoomějí. Proti usnesení o postoupení není v souladu s ustanovením § 76 odst. 5 správního řádu možné odvolat se. Viz *Vedrlí, J.: Správní řád. Komentář. 1. vydání. Praha : BOVA POLYGON, 2006, s. 117.*

ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění předpisů pozdějších, podat žalobu u Nejvyššího správního soudu.

- Podmínkou pro vedení kompetenčního sporu je skutečnost, že se musí jednat o spor v konkrétní věci, která je předmětem správního řízení. Prostřednictvím ustanovení o kompetenčních sporech podle soudního řádu správního (ani podle správního řádu) proto nelze řešit např. spory o výklad nejednoznačných ustanovení zákonů v případě, že se v takové sporné věci nevede správní řízení, v takovém případě nejde o kompetenční spor (nicméně v dané věci již byla podána žádost, a tedy je tato podmínka splněna).
- Současně zpracovatel připomíná závěry judikatury ohledně stran kompetenčního sporu, z nichž vyplývá, že tento spor může pojmově vzniknout jen mezi ústředními správními úřady. Ústředním správním úřadem ve smyslu ustanovení § 97 odst. 1 písm. c) s. ř. s. je pak jen ten ústřední orgán státní správy České republiky, který je buď zákonem o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, nebo zvláštním zákonem jako ústřední správní úřad nebo ústřední orgán státní správy výslovně označen. Zůstává tedy otázkou, který správní úřad by byl v případě podání žaloby k Nejvyššímu správnímu soudu na straně žalované.
- Zákon o Celní správě v § 1 odst. 1 stanoví, že „se zřizuje Generální ředitelství cel se sídlem v Praze jako správní úřad pro oblast celnictví s celostátní územní působností; je podřízeno Ministerstvu financí.“ Z citovaného ustanovení tak vyplývá, že zákon o Celní správě výslovně neoznačuje Generální ředitelství cel jakožto ústřední správní orgán, a tedy ve světle výše označené judikatury Nejvyššího správního soudu, není tento orgán pro vedení negativního kompetenčního sporu pasivně (ani aktivně) legitimován. Ústředním správním orgánem, proti kterému by tak měla kompetenční žaloba směřovat, je proto Ministerstvo financí, jež je nadřízeným orgánem Generálního ředitelství cel, přičemž je i ústředním správním orgánem jak se výslovně stanoví v § 4 odst. 1 zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

Doložka: Toto stanovisko vyjadřuje právní názor autora a nemá právní povahu odborného vyjádření podle § 105 odst. 1 trestního řádu. Autor expertizy vyjadřuje svůj vlastní právní názor podmíněný relevantními informacemi a stavem právní vědy. Rozhodnutí o konkrétní realizaci předmětných právních norem zůstává proto plně v odpovědnosti objednatel.

V Brně dne 4. června 2010

JUDr. Stanislav Kadečka, Ph.D.

